

«Με αφορμή τον “Σχιζοφρενικό Θεό” της Ελένης Λαδιά (III)» της Τούλας Ρεπαπή

Θεόφιλος, Θεοφάνης, Θεοχάρης, Θεοφύλακτος – 1982

Αν έδινα τίτλο στο διήγημα αυτό, θα ήταν: «Όταν οι πίνακες ζωγραφικής εμπνέουν την πεζογραφία και γίνονται κείμενά της».

Ήρωες, ο Θεόφιλος, ο Θεοφάνης και ο Θεοχάρης στον δρόμο τους προς την αναζήτηση του Θεού και η αφηγήτριά μας. Τους δίνει τρία ονόματα που αρχίζουν από Θ, παραπέμποντας στο: Θεός, Θείο, Θάνατος. Τους δίνει και ζωή στο μυαλό και στα κείμενά της –σαν όραμα ίσως– για να μας αφηγηθεί το προδιαγεγραμμένο από αυτήν ταξίδι τους. Είχαν μάθει και οι τρεις πως πολλοί δρόμοι οδηγούν στον Θεό. Ωστόσο, πήρε ο καθένας τον δικό του ξεφεύγοντας και από την συγγραφέα.

Τρία διαφορετικά άτομα, μια συνείδηση. Τρεις διαφορετικοί δρόμοι. Ένας για τον καθέναν. Όμως μπορεί μια συνείδηση να τριχοτομηθεί;

Ο Θεόφιλος στον δρόμο που πήρε συνάντησε έναν τεράστιο τρούλο και στο κέντρο του υπήρχε ένα πελώριο μάτι, σαν και αυτό που απεικονίζει τον Παντοκράτορα στις χριστιανικές εκκλησίες, παραπέμποντας επίσης και σε αυτό το τεράστιο τούνελ/φουγάρο με την οπή στο τέλος σαν το μάτι του Θεού, από το έργο Η άνοδος των ευλογημένων (Ascent of the blessed), μέρος του τετράπτυχου πίνακα του Ιερώνυμου Μπος Οραματισμοί του επέκεινα (Visions of the Hereafter).

Πιο κάτω, ανθρωπόμορφα τέρατα με μακριά κοντάρια και περισσή ανθρωπίνη αλαζονεία στόχευαν το μάτι αυτό. Ένα από αυτά τα τέρατα –πάλι εικόνα από πίνακα του Ι.Μπ.– πήρε τον Θεόφιλο και τον οδήγησε σ’ έναν τόπο ειδυλλιακό. Όταν βρέθηκε εκεί, ο Θεόφιλος παρατήρησε πως όλοι οι παρόμοιοι αυτού του τέρατος σημάδευαν με εμφανή αλαζονεία, για εκδίκηση/τιμωρία, καθ’ όλη την διάρκεια της ζωής τους αυτό το πανδερκές/αιώνιο/άγρυπνο μάτι αυτού του άδικου Θεού. Έτσι αποκάλεσε το μεταμορφωμένο τώρα σε ρυτιδιασμένο γέροντα ανθρωπόμορφο τέρας, πίστευε πως ήταν άδικος, διότι στους κακούς έδωσε αγαθά και στους καλούς βάσανα. Μοιάζει, στο σημείο αυτό, η αφηγήτρια να έχει εισχωρήσει στον Επίγειο παράδεισο, πρώτη εικόνα του τετράπτυχου του Ι.Μπ., και στον άλλον σημαντικότερο πίνακά του, Ο κήπος των επίγειων απολαύσεων (The Garden of Earthly Delights), όπου ονειρικές εικόνες ενός άλλου κόσμου από κορμιά γυμνά, υπερμεγέθη φρούτα και πουλιά, αρμονικά και παράταιρα συνυπάρχουν. Και όταν το ανθρωπόμορφο τέρας προσέφερε στον Θεόφιλο ένα κοντάρι να σημαδέψει και αυτός το Μάτι του Θεού, ο Θεόφιλος απάντησε: «Ζητώ να βρω το όλον του Θεού και όχι το μέρος Του».

Στο σημείο αυτό ο Θεοφάνης συνεχίζει την δική του πορεία. Συναντά ένα τεράστιο αυτί κολλημένο στο έδαφος (απόσπασμα από την Κόλαση, του Κήπου των επίγειων απολαύσεων) και μια επιγραφή να επισημαίνει πως ανήκει στον Θεό. Μέσα σε αυτό έμπαιναν πιστοί και, μεταξύ σφύρας και άκμονος, προσκυνούσαν. Ο Θεοφάνης δεν ήθελε να μπει, γιατί και αυτός ήθελε να συναντήσει τον Θεό και όχι μέρος Του. Συνεχίζοντας τον δρόμο του και διασχίζοντας μια έρημο, βρέθηκε μπροστά σε μια πελώρια άρπα. Πάνω της κάποιος σαν κρεμασμένος/σταυρωμένος, ένας άνδρας (απόσπασμα από την Κόλαση, του

Κήπου των επίγειων απολαύσεων), στη θέση της άρπας ένα όργανο μεταξύ λύρας και λαούτου, ένα σφηνωμένο μουσικό βιβλίο όπου, μόλις το άρπαξε ο Θεοφάνης, οι νότες έγιναν γράμματα και τότε άρχισε να διαβάσει και, μην γνωρίζοντας αν η μοίρα σε διαλέγει ή την διαλέγεις εσύ, συνέχισε από το βιβλίο αυτό να διαβάσει την ιστορία ενός κολασμένου καλλιτέχνη. Στην ιστορία αυτή, όσο η αγάπη του για την μουσική μεγάλωνε, τόσο μεγάλωνε το μουσικό όργανο και η φιλοδοξία του. Με συναισθήματα ανάμεικτα, δεν ήξερε αν αυτό ήταν η ευτυχία ή η δυστυχία του, ήθελε όλο κάτι περισσότερο. Μέχρι που τον επισκέφθηκε η κόλαση από την απληστία και αλαζονεία του. Η άρπα μεγάλωνε συνεχώς, κάνοντας τον άνθρωπο πάνω σε αυτήν να μοιάζει μ' έντομο...

Θα έλεγε κανείς πως ξαφνικά η αφηγήτρια προσέθεσε στο βάθος της αφήγησης και το σκηνικό με τον Πύργο της Βαβέλ, την επιτομή της ανθρώπινης απληστης φιλοδοξίας και αλαζονείας.

Πόσο ωραία η ανάγνωση αυτού του ζωγραφικού αποσπάσματος! Ωστόσο, μοιάζει και σαν ομολογία της συγγραφέως, σαν να παραδέχεται και την δική της απληστία και αλαζονεία «όχι το επί μέρους, αλλά το όλον» ή αλλιώς: «Σε αναζητώ, θέλω να σε δω. Πρέπει να μου παρουσιαστείς».

Ακόμη και οι άγγελοι χρειάζονται μύθους για να ζουν.

Από εκείνο το σημείο του δρόμου συνεχίζει την δική του πορεία ο Θεοχάρης. Έπειτα από ώρες που περπατούσε πάνω στη θάλασσα, βρέθηκε σ' έναν φάρο. Εκεί, πάνω σ' ένα τεράστιο σαν γουρούνι ποντίκι, κατοικούσε μια γυναίκα με πράσινο πρόσωπο, κρατώντας με τρυφερότητα τον νεκρό μονογενή της υιό. Ένα παιδί που είχε πεθάνει εδώ και τρεις αιώνες –η αιωνιότητα της τέχνης– κι όμως ακόμη εκείνη έκλαιγε για τον θάνατό του. Είμαι η φαροφύλακας, έλεγε, και προστατεύω τα καράβια, γιατί γι' αυτό έχω γεννηθεί. Να είμαι φαροφύλακας. Να ζω μόνη, αφιερωμένη στον σκοπό μου. Τίποτα δεν πρέπει να περνά μέσα μου, ούτε καν στο οπτικό μου νεύρο, όλα πρέπει να μένουν στο βλέμμα. Αυτός είναι ο σκοπός μου. Να προστατεύω τους ανθρώπους από τον Άδη. Ξαφνικά, οι διηγήσεις έπλεκαν το παρόν με το παρελθόν και ήταν σαν και οι δύο να ζούσαν σε παράλληλους δικούς τους χρόνους. Βαλσάμωσα το παιδί μου, συνέχισε να λέει, γιατί είχα ανάγκη εδώ στο λιμάνι της ουτοπίας όπου ζω και έχω ακόμη ανάγκη έστω και την νεκρή του παρουσία. Είναι φορές που μισώ τους ανθρώπους και θέλω να βουλιάξω τα καράβια τους, όμως δεν μπορώ να τους κάνω κακό. Εσύ, Θεοχάρη, ποιο σκοπό έχεις; Ψάχνω να βρω τον Θεό, της απάντησε. Αν τον βρεις, ειδοποίησέ με, του είπε και τον βοήθησε να επιβιβαστεί –μαζί με τον αναγνώστη– σ' έναν άλλο πίνακα του Ι.Μπ., Στο πλοίο των τρελών (The Ship of Fools). Στο πλοίο αυτό όλοι γιόρταζαν, ίσως πηγαίνοντας ο καθένας και σε διαφορετικούς προορισμούς, και ο Θεοχάρης συνέχισε το ταξίδι του μαζί τους. Καπετάνιος στο καράβι αυτό ήταν η τύχη. Όταν και εκεί τον ρώτησαν πού πήγαινε, είπε πως έψαχνε τον Θεό. Και τότε, όλοι οι τρελοί τού απάντησαν πως Τον είχαν δει. Μεθυσμένοι χόρευαν κάτω από το φως του φεγγαριού, όταν ο Θεοχάρης έφυγε.

Από εκείνο το σημείο συνέχισε τον δικό του δρόμο ο Θεόφιλος και βρέθηκε σ' ένα καταπράσινο λιβάδι –σαν παράδεισος– γεμάτο από πουλιά/αγγέλους, που φτερούγισαν και έφυγαν μακριά για να προστατέψουν παιδιά, εκτός του πεκτωκότος αγγέλου, ο οποίος έμεινε να διηγείται τον μύθο του παιδιού που θα προστάτευε και αυτός, όπως όλοι οι άλλοι

άγγελοι, αν και το παιδί που θα φύλαγε αυτός είχε πια πεθάνει. Ακόμη και οι άγγελοι χρειάζονται μύθους για να ζουν. Μύθους, που ερμηνεύουν την χρησιμότητα της ύπαρξης στη ζωή τους και στη ζωή των άλλων. Και αρχίζει ο άγγελος να διηγείται την ζωή ενός παιδιού μοναχικού, χωρίς φίλους, και σκεπτόταν πού/πώς θα έβρισκε συντροφιά για να παίζει. Στην γειτονιά του μια φορά ήρθε ένας γύφτος –η συγγραφέας ζωντανεύει έναν άλλον πίνακα του Ι.Μπ., τον Ταχυδακτυλουργό (The Conjuror)– και πουλούσε πράγματα με λαχνούς. Αυτό που ήθελε από τον γύφτο ένα μικρό κοριτσάκι ήταν μια κούκλα ζωντανή, ανθρώπινη, την Αστερόπη. Η μικρή, μ' ένα χρυσό νόμισμα που ξέθαψε από μια αυλή, αγόρασε έναν λαχνό και πέτυχε ένα φτερωτό άλογο και ένα παιγνίδι που έφτιαχνε κεραυνούς. Το βράδυ, πήγε στον γύφτο και τον παρακάλεσε να τα πάρει πίσω και να της δώσει την Αστερόπη. Τότε ο γύφτος θύμωσε και της είπε: «Ο νόμος ορίζει να ζει κανείς με την μοίρα του». Η μικρή έφυγε, έδωσε ακόμη ένα χρυσό φλουρί και κέρδισε ένα μαγικό κουτί, που με ουράνια φωνή απαντούσε σε όλες τις ερωτήσεις. Με αυτό θα γίνεις σοφή, της είπε ο γύφτος. Η μικρή, θλιμμένη, πήγε να φύγει, όταν την πλησίασε ο γύφτος και της είπε πόσο τυχερή ήταν για τα δώρα που η τύχη της έφερε. Ίσως την Αστερόπη να μην έπρεπε να την κερδίσει.

Η Ε.Λ. με εξαιρετική αφηγηματική γοητεία ζωντανεύει τον πίνακα αυτόν φέρνοντας στο προσκήνιο την αγωνία, την προσμονή της απόκτησης/κατάκτησης και τον ρόλο της τύχης. Αλληγορική και παραμυθένια, διαχειρίζεται και πάλι τις αλήθειες της ζωής, τις σχέσεις του ανθρώπου με τον εαυτόν του, τους γύρω του, τον παράγοντα τύχη και τον Θεό. Όπως το είδαμε και πριν, δεν μπορείς να τα έχεις όλα. Είναι το ταξίδι για την κατάκτηση που αξίζει, όχι η Ιθάκη, όπως μας έχει πει και ο αγαπημένος της ποιητής.

Σε αυτό το σημείο σταμάτησε ο Θεόφιλος και συνέχισε τον δρόμο του ο Θεοφάνης. Στον δρόμο του συνάντησε μια κοιμισμένη κοπέλα. Κάθισε δίπλα και εισχώρησε στα όνειρά της. Σε μία άλλη ονειρική διάσταση. Η κοπέλα βρισκόταν μπροστά από έναν απροσδιόριστου ηλικίας λευκοντυμένο άνδρα, ο οποίος την διάλεξε από το πλήθος να ζήσει το πείραμα της αιώνιας επιστροφής. Η κοπέλα δυσανασχετούσε, διότι πρόσωπα και γεγονότα με τα οποία έπρεπε να συνδεθεί και να ξαναζήσει τον πόνο που της είχαν προκαλέσει, την τάραζαν. Παρακάλεσε να μην γίνει το πείραμα αυτό, αλλά η αλλαγή είχε συντελεστεί. Ο Θεοφάνης δεν μπορούσε να την παρατηρεί να υποφέρει δέσμια αυτού του ονείρου της και την ξύπνησε. Της είπε πόσο όμορφη ήταν στα δεκαοχτώ της χρόνια. Την είχε δει και αυτός. Η ίδια δεν θυμόταν τίποτε, ένιωθε μόνο ντροπή και ενοχές για όσα πιθανόν να είδε ο Θεοφάνης από τις αναμνήσεις προηγούμενων ζωών της. Μετά που συνήλθε, ο Θεοφάνης της είπε το όνομά του και πως ο δρόμος του ήταν να συναντήσει τον Θεό. Τότε του απάντησε πως σε όλες τις αιώνιες επιστροφές θα τον αναζητάς, γιατί ο χρόνος είναι άπειρος, ο Θεός είναι άπειρος και εσύ είσαι άπειρος.

Ο Θεοφάνης αισθάνθηκε κόπωση και ο Θεοχάρης συνέχισε τον δρόμο του. Περπατώντας, είχε την αίσθηση πως είχε χωθεί στους δρόμους μιας γκρίζας γκραβούρας. Στην πλατεία της πόλης αυτής, ένας άλλος πίνακας του Ι.Μπ., Η θεραπεία της τρέλας (The Extraction of the Stone of Madness), μια καλόγρια βοηθούσε έναν γιατρό να χειρουργήσει στον εγκέφαλο έναν ασθενή, για να του βγάλει μια εικόνα. Μια εμμονή, που εξαπλωνόταν σαν καρκίνος από τον εγκέφαλο στην καρδιά. Η επέμβαση έγινε για δέκατη φορά χωρίς ο ασθενής να

θυμάται ποια ήταν η εικόνα της εμμονής του, αλλά ήξερε πως αν την έβλεπε θα την αναγνώριζε, όπως επίσης ήξερε πως ο γιατρός θα τον ξαναχειρουργούσε.

Σε αυτό το σημείο του δρόμου ανέλαβε να συνεχίσει ο Θεόφιλος. Βρέθηκε σε μια έρημο, όπου είδε έναν Άγιο ασκητή στην ερημιά (The Hermit Saints) – ένας ακόμη τρίπτυχος πίνακας του Ι.Μπ. Και τον ρώτησε προς τα πού θα έβρισκε τον Θεό. Σε όλη την πορεία του είχε συναντήσει το ηθικό παράδοξο και όχι τον Θεό. Ο ασκητής δεν απάντησε και άφησε την σιωπή και την ερημιά του ν' απαντήσουν λέγοντας: Εγώ Τον είχα πάντα μέσα μου. Δίδαξέ με τότε πώς εγώ ο Θεόφιλος, ο Θεοφάνης, ο Θεοχάρης, πώς εμείς οι τρεις θα Τον βρούμε. Και οι τρεις! Δηλαδή ο ένας. Κάθισε λοιπόν κοντά μου το βράδυ και θα Τον δεις. Κάθισαν, ο Θεόφιλος δίπλα στον άγιο της ερημιάς και στο θρόισμα των φύλλων, ο ερημίτης τού ψιθύρισε: Ήρθε! Τον ακούς.

Τα κείμενα της Ε.Λ. μοιάζουν με κλειστά όστρακα μιας θαλασσινής σπηλιάς, που κρύβουν μέσα τους μαργαριτάρια, για όποιον θελήσει να καταδυθεί και να τα αλιεύσει.

Την επομένη το πρωί, είπε στον ερημίτη πως δεν είχε ακούσει τίποτα. Δεν Τον άκουσες, γιατί όλα σου είναι ανθρώπινα. Ο ερημίτης σφράγισε το στόμα του και δεν του ξαναμίλησε. Ο Θεοφάνης έφυγε και συνέχισε την πορεία του. Σταμάτησε μόνο στην κηδεία μιας γερόντισσας, που έλεγαν πως είχε μέσα στην κοιλιά της το εξήντα χρόνια πεθαμένο παιδί της. Άνοιξαν οι γιατροί την κοιλιά της και από μέσα ξεπήδησε ένα μωρό λιθαρένιο, γερασμένο σαν εξήντα χρόνων άνδρας, πήρε μια βαθιά αναπνοή και ξεψυχώντας είπε: «Θέλω τη μήτρα της μάνας μου». Χώθηκε πάλι στην κοιλιά της και ξεψύχησε. Εξήντα χρόνων ήταν και οι τρεις.

Τέλος, φάνηκε ο Θεοφύλακτος, ο οποίος ακολουθώντας τους μάζευε όλα όσα αδιαφόρησαν να δουν στον δρόμο τους – και μαζεύοντάς τα στο σακιδίό του, είχε φτιάξει τον Θεό. Ξαφνικά, μια κινηματογραφική ταινία πέρασε μπροστά από τα μάτια τους και είδαν όλους αυτούς που συνάντησαν στην πορεία της αναζήτησής τους για τον Θεό. Και η επιγραφή του τέλους ήταν: Ecce Deus. Οι τρεις τους κοιτάχτηκαν με απορία. Μόνο ο Θεοφύλακτος χαμογέλασε. Ναι, τον είχε δει.

Ένα από τα ωραιότερα διηγήματα που έχω διαβάσει, ίσως γιατί μέσα του έχει δύο εκφράσεις της τέχνης ταυτόχρονα, δύο εξαιρετικά ευφυείς εμπνεύσεις, σε πλήρη αρμονία. Την ζωγραφική και την συγγραφή. Η μία η βάση και η έμπνευση της άλλης. Η ανάγνωση του διηγήματος αυτού με κράτησε δέσμια μέρες από την ομορφιά, τα νοήματα και την τέχνη όχι μόνο της ζωγραφικής, αλλά και της συγγραφής. Ήταν, και μου επιτρέπεται να το πω ύστερα από είκοσι χρόνια που ασχολούμαι με το έργο της Ε.Λ., το ωραιότερο κείμενό της που έχω διαβάσει. Δεν ξεχωρίζω την γραφή από την ζωγραφική.

Οι αφηγήσεις της στο διήγημα αυτό είναι ένας εμπνευσμένος, υπέροχος περίπατος στους πίνακες του Ιερώνυμου Μπος (1450-1516), όπου τα χρώματα γίνονται λέξεις, για να τους αφηγηθεί με τον δικό της μοναδικό τρόπο η Ε.Λ. Ο αναγνώστης μαζί με τους συνοδοιπόρους της αφηγήτριας ταξιδεύει και αυτός μέσα στην τέχνη του Ολλανδού ζωγράφου και την δική της. Ο υπερρεαλισμός του την εμπνέει, συμπίπτει με τον δικό της, των ονείρων της και των φόβων της για την παρουσία ή όχι του Θεού. Η Κρίση Του και οι ενοχές της ταυτίζονται με τους πίνακές του και γίνονται κείμενά της. Την γοητεύουν,

επίσης, ο αποκρυφισμός του Μεσαίωνα, που αποτυπώνεται στις πίνακές του, η αλχημεία, ο σουρεαλισμός, ο κρυπτικός συμβολισμός και η μαγεία, που είναι στοιχεία και της δικής της αφηγηματικής, της γεμάτης αλληγορίες, γρίφους και συμβολισμούς. Όπως αυτό που μας αφηγήθηκε τώρα. Κάνει και η ίδια το δικό της ταξίδι μέσα στους πίνακές του, κρατώντας τον αναγνώστη από το χέρι, δείχνοντάς του όχι μόνο τι θαυμάζει, με τι συμπίπτει και την εμπνέει, αλλά δείχνοντάς του και τον δικό της σκοπό, που γίνεται το ταλέντο και η ομορφιά στην τόσο σημαντική και αλληγορική της γραφή. Ταυτόχρονα, του ομολογεί και τον δικό της σκοπό ζωής, ο οποίος σαν φάρος θα φωτίζει όσους ταξιδεύουν στα κύματα του χρόνου, των ιδεών, του πεπρωμένου και των σελίδων της, κάνοντας τον αναγνώστη να υποκλίνεται στην προσφορά της. Της γνώσης που του χαρίζει.

Η ίδια θεωρεί το βιβλίο της αυτό ένα ξέσπασμα μυαλού και ψυχής. Οι ήρωες μοιάζει να μετακινούνται από το ένα διήγημα στο άλλο, ψάχνοντας να βρουν τις απαντήσεις τους. Ο Σχιζοφρενικός Θεός από το πρώτο διήγημα πήγε και στο «Σφαίρος και Αστερόπη», η Αστερόπη πήγε στο «Θεόφιλος, Θεοφάνης, Θεοχάρης, Θεοφύλακτος», σαν όλοι οι ήρωες να ήταν ένας. Η συγγραφέας, μέσα από την πολυσύνθετη προσωπικότητά της, παίζει κρυφτό με τον αγαπημένο της αναγνώστη, γίνεται ένας γρίφος για κείνον. Ένα σταυρόλεξο, στο οποίο ο αναγνώστης πρέπει να προσθέσει τα μαύρα τετράγωνα για να την ανακαλύψει. Της αρέσει να βαδίζει μεταξύ δύο κόσμων και να αφηγείται μεταξύ ρεαλισμού και υπερρεαλισμού, πραγματικότητας και ονείρων – αμφισβητήσεις και παραδοχές οι οποίες την συντροφεύουν και στα όνειρά της. Γίνονται εφιάλτες. Ενίοτε και επιθυμίες, αποκαλύπτοντας έναν φουρτουνιασμένο εαυτό, που ξεβράζει στην ακτή της καθημερινότητάς της την απειλή της άνοιας και της σχιζοφρένειας. Κι αν χαθεί το πνεύμα της, όπως και του αγαπημένου της Φρειδερίκου, τότε πώς θα ολοκληρώσει το έργο της; Την συγγραφή;

Και ο Θεός πού είναι; Μοιάζει να ρωτά: στα βουνά με τον Ιωάννη της Κλίμακος; Ή μήπως πέθανε; Ίσως αυτό το στάσιμό της να ήταν και ο σπόρος, που θα καρποφορούσε χρόνια μετά το Φρειδερίκος και Ιωάννης.

Τα διηγήματα του βιβλίου Ο Σχιζοφρενικός Θεός μοιάζουν να έχουν μεταξύ τους συνέχεια και συνοχή. Τα ίδια παιδιά εμφανίζονται από το ένα διήγημα στο άλλο, με την ίδια όψη και επιθυμία να αγαπηθούν και να γεννηθούν. Παιδιά με υπαρξιακά ερωτήματα και ρόλους και προϋπαρξιακή ενοχή, επιτρέποντας στην συγγραφέα να επανέρχεται και η ίδια σε εκείνη την ηλικία, δείχνοντας στον αναγνώστη ότι από τότε ξεκίνησαν όλα. Η συνειδητοποίηση του δικού της σκοπού, που είναι η συγγραφή, και όλα αυτά τα φιλοσοφικά και υπαρξιακά ερωτήματα, που θα γίνονταν αργότερα η βάση της γραφής της.

Τα κείμενα της Ε.Λ. μοιάζουν με κλειστά όστρακα μιας θαλασσινής σπηλιάς, που κρύβουν μέσα τους μαργαριτάρια, για όποιον θελήσει να καταδυθεί και να τα αλιεύσει. Με αυτήν την αξία τα γραπτά της θα καταχωρηθούν στην ελληνική λογοτεχνία, αντέχοντας στο πέρασμα του χρόνου.

Η Ε.Λ., με αφηγήσεις που παραπέμπουν σε παραβολές κάποιου ευαγγελίου γεμάτες από αλληγορίες και συμβολισμούς, δείχνει την πορεία του ανθρώπου στην αναζήτηση του εαυτού του και του Θεού, όπου τέλος η δικαιοσύνη αποδίδεται και το έλεος απονέμεται.

Έτσι έρχεται ο άνθρωπος κοντά στον Θεό, κάνοντας τη συγγραφέα να δείχνει έναν άλλον πίνακα του Ι.Μπ. και σαν άλλος Πόντιος Πιλάτος να αναφωνεί: Ecce Homo!

Ημερομηνία: 13.06.20

Πηγή: diastixo.gr